

Postanowienie z dnia 6 lipca 1999 r.

I PKN 200/99

Do zakończenia sporu ugodą sądową nie jest konieczne poprzedzenie jej postępowaniem dowodowym.

Przewodniczący: SSN Józef Iwulski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Zbigniew Myszka, Walerian Sanetra.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 6 lipca 1999 r. sprawy z powództwa Wojciecha P. przeciwko Stanisławowi T. o zapłatę, na skutek kasacji pozwanego od postanowienia Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z dnia 27 stycznia 1998 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

o d d a l i ć kasację.

U z a s a d n i e n i e

Powód Wojciech P. wniósł przeciwko Stanisławowi T., prowadzącemu Zakład Usług Transportowych w S. pozew o ustalenie, iż strony w okresie od 10 stycznia 1998 r. do 22 kwietnia 1998 r. łączyły stosunek pracy oraz o zapłatę wynagrodzenia w wysokości 3.800 zł i diet z tytułu podróży służbowych poza granicami kraju w kwocie 9.044 zł. Na rozprawie przed Sądem Rejonowym-Sądem Pracy w Trzciance w dniu 10 listopada 1998 r. strony zawarły ugodę sądową. Pozwany zobowiązał się wydać powodowi w terminie trzech dni świadectwo pracy, z którego treści będzie wynikało, że strony łączyła umowa o pracę zawarta na czas określony od dnia 10 stycznia 1998 r. do dnia 22 kwietnia 1998 r. Zobowiązał się też zapłacić powodowi kwotę 6.000 zł do dnia 31 grudnia 1998 r. W pozostałym zakresie powód cofnął pozew, a pozwany wyraził na to zgodę. Przy zawieraniu ugody był obecny pełnomocnik pozwanego.

Postanowieniem z dnia 10 listopada 1998 r. [...] Sąd Rejonowy w Trzciance

umorzył postępowanie. W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd stwierdził, że dopuszczając do zawarcia ugody, badał jej zgodność z art. 469 KPC, w szczególności miał na względzie czy nie zachodzi naruszenie słusznego interesu pracownika. Uznał, że ochrona ta nie idzie tak daleko, by nakazywała uznać za niedopuszczalną każdą czynność dyspozycyjną, pozbawiającą pracownika korzyści, które mógłby uzyskać w wyroku.

Postanowienie to zaskarżył zażaleniem pozwany, który twierdził, że "był w pewnym sensie przymuszony do zawarcia ugody na warunkach zaproponowanych (wysokości zapłaty i terminach płatności) przez Sąd i to w sytuacji, gdy faktycznie powód otrzymał wynagrodzenie za fracht zgodnie z umową".

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu, postanowieniem z dnia 27 stycznia 1999 r. [...] oddalił to zażalenie. Sąd drugiej instancji stwierdził, że stosownie do art. 223 § 1 w związku z art. 10 KPC na przewodniczącym składu orzekającego ciąży obowiązek dążenia do ugodowego zakończenia postępowania. Ugoda sądowa jest czynnością procesową, która powoduje umorzenie postępowania sądowego. Zawarte w treści ugody porozumienie co do istniejącego między stronami stosunku prawnego ma charakter zgodnego oświadczenia woli, a więc czynności prawnej zmierzającej do wywołania skutków w dziedzinie prawa materialnego. Strony sporu wyraziły wolę zawarcia ugody, której uzgodniona treść została zamieszczona w protokole rozprawy i przez nie podpisana. Pozwany działał przy tej czynności z udziałem pełnomocnika procesowego będącego adwokatem. Sąd drugiej instancji zinterpretował treść zażalenia, jako zmierzającą do uchylenia się od skutków oświadczenia woli. Jednakże uznał, że w zażaleniu brak jest wyraźnego i jednoznacznego wskazania, na którą z wad oświadczenia woli pozwany się powołuje. Wprawdzie pozwany pisze, że "był w pewnym sensie przymuszony do zawarcia ugody", ale nie precyzuje na czym to polegało. Gdyby przyjąć, że pozwany zarzuca brak swobody w powzięciu decyzji i wyrażeniu woli, to sytuacja taka nie występowała.

Kasację od tego postanowienia wniósł pozwany. Zarzucił naruszenie art. 233 § 1 KPC przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegające na dokonaniu tej oceny jedynie na podstawie dowodów przeprowadzonych przez Sąd pierwszej instancji z pominięciem dowodów "na okoliczności dokonania przez pozwanego zarzutu potrącenia wynikającego z pisma pozwanego z dnia 11 września 1998 r.". Zarzucił nierozstrzygnięcie "faktu, że powód brał zaliczki jak i otrzymał za-

płatę za fracht". Podniósł, że "propozycja ugody nigdy nie wyszła ze strony pozwanego, a nawet i powoda lecz tylko i wyłącznie ze strony Sądu". Pozwany twierdzi, że "był wręcz zmuszony do zawarcia ugody przez sugestię oraz podanie dosłownie kwoty przez sąd pierwszej instancji", wobec czego "chciał się uchylić od skutków swego oświadczenia woli".

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W zakresie dotyczącym uchylenia się przez pozwanego od skutków jego oświadczenia woli zawartego w ugodzie kasacja nie powołuje się na naruszenie żadnego konkretnego przepisu prawa. Kwestia ta nie podlega więc w ogóle rozpatrzeniu i należy jedynie stwierdzić, że wywoły Sąd drugiej instancji w tym zakresie są w pełni prawidłowe. Zarzut naruszenia art. 233 § 1 KPC jest w istocie niezrozumiały. Sądy nie prowadziły postępowania dowodowego, gdyż strony zawarły ugodę. Skoro tak, to Sądy nie mogły naruszyć przepisu dotyczącego sposobu oceny wiarygodności i mocy dowodów. Do zakończenia sporu ugodą nie jest potrzebne poprzedzenie jej postępowaniem dowodowym. Celem ugody jest skrócenie i zakończenie postępowania sądowego z chwilą jej zawarcia przed sądem. Nie wyłącza to obowiązku sądu wyjaśnienia okoliczności sprawy i związanych z nimi przesłanek ugody (art. 212 i 213 KPC) w granicach niezbędnych do prawidłowej oceny dopuszczalności jej zawarcia. Sąd przyjmuje jednak za prawdziwe oświadczenia stron o okolicznościach faktycznych sprawy, w takich granicach, w jakich nie budzą one uzasadnionych wątpliwości co do zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy (por. teza III uchwały pełnego składu Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1969 r., III PZP 43/69, OSNCP 1970 z. 3, poz. 40). W tym świetle postępowanie Sądu pierwszej instancji było prawidłowe, a wyjście z propozycją ugody było nie tylko uprawnieniem, ale wręcz obowiązkiem przewodniczącego składu orzekającego (art. 10, art. 223 § 1 i 468 § 2 pkt 2 KPC).

Wobec braku usprawiedliwionych podstaw kasacja podlegała więc oddaleniu na podstawie art. 393¹² KPC.

=====